

Statkraft

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
0411719-29	
DATO - 3 FEB. 2005	
AN	EKSP.

Statkraft AS

Postadresse:
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Besøksadresse:
Lilleakerveien 6
0283 OSLO

Tlf: 24 06 70 00
Fax: 24 06 70 01
www.statkraft.no
post@statkraft.com

Deres ref./dato.:
04/01719-1

Vår ref. (oppgis ved svar):

Sted/dato:
Oslo, 01.02.2005

LOV OM ELSERTIFIKATER – HØRINGSVAR FRA STATKRAFT

Innledning

Vi viser til brev fra Olje- og energidepartementet datert 24. november 2004 og takker for anledningen til å gi kommentarer til forslaget om elsertifikatlov. Statkraft støtter innføring av et marked for elsertifikater. Vi tar sikte på å bli en betydelig aktør i markedet så snart det er etablert. Rammebetingelsene for dette nye markedet vil ikke bare bli meget viktige for Statkraft, men også for den generelle investeringsvirksomheten i kraftmarkedet i årene framover. Det er viktig at markedet kan starte opp som forutsatt den 1. januar 2006. Lov og forskrifter bør utformes slik at man oppnår et likeverdig konkurranseklima mellom aktører i Norge og Sverige.

Statkraft støtter departementets vektlegging av teknologinøytralitet og langsiktighet. For å sikre investorers tillit til markedet slik at intensjonen om nye investeringer oppfylles, er det viktig med forutsigbare, enkle og stabile rammevilkår. For å sikre dette er det viktig at markedet fungerer på en måte som oppfattes som balansert av både produsenter, forbrukere, myndigheter og politisk miljø i begge land. Det er vår oppfatning at lovforslaget på flere punkter støtter opp om disse målsettingene.

Et hensiktsmessig og vellykket sertifikatmarked krever et nøye gjennomtenkt samspill mellom flere gjensidig avhengige reguleringsparametere. Flere viktige rammebetingelser som er nødvendige for å kunne gjøre seg opp en helhetlig oppfatning om ordningens funksjonsevne behandles ikke i lovforslaget.

Ordningens ambisjonsnivå er ikke kjent. Viktige spørsmål i forhold til sammenkoplingen med et svensk sertifikatmarked er ikke avklart og flere sentrale rammebetingelser henvises til forskrifter. De økonomiske administrative konsekvensene av lovforslaget er i liten grad beskrevet. Vi har forståelse for at en stram tidsplan har gjort det nødvendig at både lovforberedelser, forskriftsutarbeidelse og politiske avklaringer i Norge og Sverige skjer i parallell. Løsningen på uavklarte spørsmål kan imidlertid ha en så fundamental betydning for markedets funksjonsevne at Statkrafts må gjøre sine standpunkter til forslaget betinget av løsningen på flere utestående spørsmål. Med dette forbehold, har vi nedenfor kommentert viktige spørsmål som behandles i lovforslaget.

Av hensyn til ordningens betydning for Statkraft og bransjen i sin helhet, vil vi oppfordre departementet til å inkludere bransjen i en dialog om substansielle forhold i prosessen fram mot endelige lov- og forskrifter.

Langsiktig marked

En langsiktig ordning er nødvendig for å gi trygghet for investeringsbeslutninger for anlegg som har økonomiske levetider på 20-50 år.

Vi er positive til at Olje- og energidepartementet legger opp til et marked med en varighet på 20 år. En langsiktig ordning er nødvendig for å gi trygghet til å fatte investeringsbeslutninger for anlegg som har

økonomiske levetider på 20-50 år. I Sverige er kvoteplikten fastsatt til 2010. Den største svakheten med det svenske sertifikatmarkedet er ordningens kortsiktighet jfr. Statens Energimyndighet¹.

Det foreligger et forslag fra Statens Energimyndighet om at elsertifikatmarkedet gjøres permanent ved at ordningens sluttdato fjernes og at kvoteplikten i første omgang fastsettes fram til 2025. I utgangspunktet vil Norge og Sverige kunne velge ulik varighet på ordningene. Dette forutsetter imidlertid at alle viktige forhold i tilknytning til systemlengden er avklart og kommunisert. Dette gjelder ikke minst forhold som utviklingen i kvoteplikten og tildelingsperioden for sertifikater.

Forutsigbare, stabile og enkle rammevilkår.

Erfaringer fra lignende markeder og kunnskaper om investeringsatferd gir grunn til å understreke hvor viktig det er med forutsigbare og stabile rammevilkår for at markedet skal fungere etter hensikten.

Et pliktig sertifikatmarked er en mekanisme som skal sikre utbygging av ny kraftproduksjonskapasitet som ikke viser lønnsomhet uten inntekter fra sertifikatsalg. I motsetning til normale markeder, bestemmer myndighetene de fleste viktige markedsparametere i sertifikatmarkedet gjennom lover eller forskrifter.

Erfaringer fra lignende markeder og kunnskaper om investeringsatferd gir grunn til å understreke hvor viktig det er med forutsigbare og stabile rammevilkår for at markedet skal fungere etter hensikten.

Ved større investeringsbeslutninger må det alltid sannsynliggjøres en tilstrekkelig inntektsstrøm over prosjektets levetid. Spesielt ved fremmedfinansiering, vil det i tillegg kunne bli stilt krav om langsiktige avsetningsavtaler. Betingelser for langsiktige kontrakter for sertifikater blir krevende og vil ikke minst avhenge av aktørenes tiltro til stabilitet i rammebetingelsene. Selv mindre og tilsynelatende bagatellmessige endringer i rammebetingelser kan rokke balansen blant parter i lange avtaler. Hyppige evalueringer og endringer i rammebetingelser er ikke tjenlig for å skape tillit til markedet.

Departementet legger opp til at elsertifikatmarkedet, herunder fastsettelsen av kvotene, skal kunne evalueres ved behov, og departementet sier videre at den faktiske utviklingen kan komme til å skape enkelte justeringsbehov for å sikre markedsfunksjonen. Departementet vektlegger imidlertid også i sitt høringsnotat at det er viktig at myndighetene tar stilling til hvilke spilleregler som skal gjelde for markedet allerede fra den dagen det blir etablert.

Statkraft vil oppfordre til at viktige rammebetingelser så langt som råd fastsettes i lovs form ved etablering av markedet og at departementet setter en høy terskel i forhold til endringer i rammebetingelser. Erfaringer fra andre land viser at investeringsvilje og handelsaktivitet faller betydelig i samband med evalueringer og annonserte endringer i rammebetingelser. Tidspunkter og tema for større evalueringer bør være forutsigbare og harmonisert med svenske myndigheter.

Den foreslåtte tidsbegrensede fastsettelsen av årlige kvotepliktsnivåer og løsningen med variabel kvotepliktsavgift er rammebetingelser som reduserer ordningens forutsigbarhet, stabilitet og enkelhet (se nedenfor).

Felles marked mellom Sverige og Norge

Et isolert norsk sertifikatmarked vil neppe oppnå tilstrekkelig likviditet til å fungere etter hensikten. Flest mulig rammebetingelser bør være harmoniserte mellom Sverige og Norge. Ulike tekniske løsninger kan imidlertid velges når disse ikke skaper markedsforstyrrelser.

Olje- og energidepartementet legger til grunn at etableringen av et elsertifikatmarked skjer ved at Norge kopler sitt marked til det svenske elsertifikatmarkedet. Departementet setter som forutsetning at et slikt felles marked lar seg gjennomføre.

Vi støtter departementets vurdering og vi vil anse det som fordelaktig, ut fra hensynet til likviditet i markedet og mulighet for effektiv ressursutnyttelse, om også flere land etter hvert knytter seg til markedet. Et isolert norsk sertifikatmarked vil neppe oppnå tilstrekkelig likviditet til å fungere etter

¹ Översyn av elsertifikatsystemet. Delrapport etapp 2. Statens Energimyndighet 2004.

hensikten. Analyser² viser at et felles marked med Sverige vil tjene begge land på grunn av effektivitetsgevinster. Et større marked vil bli mer stabilt, konkurransen blir sterkere og kvotepliktskostnadene for forbrukerne blir lavere. Et større marked blir mindre sårbar for enkelthendelser og klimavariasjoner. Politisk risiko blir mindre, i likhet med faren for markedsmakt.

Forslaget til norsk elsertifikatlov er bygget opp etter mønster av den svenske loven og er basert på hovedelementene i det svenske elsertifikatmarkedet. For å oppnå et velfungerende og effektivt marked er det viktig med transparens, enkelhet og størst mulig likhet i rammevilkår blant aktørene. Dette oppnås best ved at flest mulig rammebetingelser er harmoniserte mellom Sverige og Norge. Dette forhindrer imidlertid ikke at norske og svenske myndigheter kan velge ulike tekniske løsninger når disse ikke skaper markedsforstyrrelser eksv gjennom prisdannelsen eller når de ikke medfører skjeve konkurransevilkår for aktørene.

Teknologinøytralitet

Vi anser teknologinøytralitet som en sentral rammebetingelse for sertifikatmarkedet og som en viktig betingelse for den effektivitet man søker å oppnå ved ordningen.

Det viktigste vilkåret for at et anlegg skal få elsertifikater er at det produserer elektrisitet basert på fornybare energikilder. I definisjonen av fornybar energi støtter departementet seg hovedsakelig på definisjonene i EUs Fornybardirektiv. Departementet vektlegger at definisjonene ikke skal redusere grunnlaget for verdiskaping i Norge og at ordningen ikke motiverer til dårlig utnyttelse av verdifulle naturressurser. NVE betoner også betydning av teknologinøytralitet i sin utredning om grønne sertifikater³.

Vi slutter oss til departementets vurderinger og anser dette punktet som en sentral rammebetingelse for sertifikatmarkedet og som en viktig betingelse for den effektivitet man søker å oppnå ved ordningen. Norge har veletablerte og omfattende ordninger for prøving av prosjekters miljømessige sider gjennom konsesjonssystemet. Anlegg tilkjennes etter lovforslaget ikke rett til sertifikater før de har gjennomgått nødvendige godkjeningsprosesser etter lovverket. I likhet med departementet, ser vi derfor intet behov for ny miljømessig prøving av anlegg når de skal opptas i elsertifikatmarkedet.

Definisjonen på sertifikatberettiget produksjon bør ideelt sett harmoniseres mellom Sverige og Norge.

I forslaget til elsertifikatlov har departementet foreslått en avgrensning som skaper ulikheter i konkurranseforholdene mellom visse typer vannkraftproduksjon og vindkraft (se nedenfor).

Retten til elsertifikater

Anlegg som står i fare for nedleggelse av hensyn til elde, sikkerhet, miljøhensyn eller andre forhold vil kunne produsere videre etter at det er foretatt nødvendige investeringer dersom de gis rett til sertifikater. Dette er ikke omtalt i utkastet til elsertifikatlov.

Statkraft foreslår at all eksisterende vindkraft gis rett til deltakelse i sertifikatmarkedet. Vi støtter forslaget om at energigjenvinning ikke tildeles sertifikater.

A. Sertifikater til eksisterende vindkraftanlegg

Olje- og energidepartementet foreslår betingelser for godkjenning av produksjonsanlegg som innebærer at vindkraft med bygestart før 2004 faller utenfor sertifikatmarkedet.

Statkraft foreslår at slike anlegg bør ha valgfrihet i forhold til deltakelse i elsertmarkedet. Statkraft finner det naturlig at produksjon av vindkraft i Norge ikke får dårligere behandling enn vindkraft i Sverige. I Sverige deltar all gammel vindkraft i sertifikatmarkedet og det er ikke satt krav om tilbakebetaling av investeringstilskudd. Tvert imot mottar vindkraft en sjenerøs overgangsstøtte og visse nye prosjekter har også mulighet for tilleggssøtte utover sertifikatinntektene.

² Konsekvenserna av en utvidad elsertifikatmarknad. Statens energimyndighet 2004.

³ "Grønne sertifikater" Utredning om innføring av et pliktig sertifikatmarked for kraft fra fornybare energikilder. NVE 2004

I Sverige ble det til og med 2001 ytt investeringsstilskudd på 15 prosent til vindkraftanlegg. Fra 2002 ble satsen redusert til 10 prosent. Det ble dertil gitt en driftsstøtte på 9 øre/kWh til vindkraftanlegg opp til en effekt på 1 500 kW. I tillegg til dette ble det gitt en miljøbonus på SEK 18,1 øre/kWh til all vindkraft over 100 kW installert effekt.

Svenske myndigheter anslår selv at en investeringsstøtte på 10 prosent utgjør en driftsstøtte på om lag 4 øre/kWh. Dette innebærer at svensk vindkraft over 1,5 MW installert effekt mottok en samlet støtte på om lag 22 øre/kWh (vilkår i 2002). Anlegg bygget før 2002 fikk noe mer (15 prosent investeringsstøtte) og anlegg under 1,5 MW fikk ytterligere 9 øre/kWh⁴.

I 2003 ble disse ordningene erstattet med elcertifikater samt en overgangsordning med driftsstøtte til vindkraft som startet med 18,3 øre/kWh i 2003 og som skal avtrappes fram til 2009. Gjennomsnittlige priser i Elcertmarkedet i første kvotepliktsperiode var 21,6 øre/kWh. I tillegg mottar vindkraftanlegg inntekter fra fysisk kraftomsetning jfr. prisnivå på bilaterale avtaler eller systemprisen. En revidert overgangsordning skiller mellom havbasert og landbasert vindkraft. For 2004 ble overgangsstøtten fastsatt til henholdsvis 17 og 12 øre/kWh med nedtrapping til 2009. Statkraft er ikke kjent med om denne ordningen er endelig klarert med EU.

Utenom sertifikatsystemet har myndighetene valgt å støtte pilotprosjekter for å minske kostnadene til nyetableringer av vindkraft i hav- og fjellområder. Det er opplyst at totalt 350 millioner kroner skal fordeles over 5 år. Statens Energimyndighet opplyser videre at det fortsatt er mulig å få tildelt investeringsstøtte for konvensjonelle vindkraftparker. Dette er imidlertid avhengig av at utviklere som tidligere har fått tilsagn om støtte ikke realiserer prosjektet.

Støtteregimet overfor vindkraft i Norge har vært en kombinasjon av investeringsstøtte og rett til driftsstøtte tilsvarende halv elavgift. Investeringsstøtten har variert fra under 10 prosent til vel 20 prosent. Halv elavgift har representert en driftsstøtte på 4-5 øre/kWh avhengig av avgiftsatsene. Norske myndigheter har i ettertid utviklet driftsstøtteordningen.

Grunnet bedre vindforhold i deler av Norge er ikke støttebehovet i Sverige og Norge direkte sammenlignbart. Til tross for dette kan en likevel konkludere at rammevilkårene i Sverige både før og etter elcertmarkedet ble innført er bedre enn tilsvarende ordninger i Norge og bedre enn den foreslåtte løsningen i forslaget til elsertifikatlov. I Sverige har det ikke vært krav om at eiere av vindkraftanlegg skal tilbakebetale investeringsstøtten for å få delta i sertifikatmarkedet. Det er tvert imot blitt vektlagt at investeringer i vindkraft skal sikres og at investeringsviljen skal opprettholdes.

I et flernasjonalt marked er det viktig at aktørene blir møtt med like rammevilkår, ellers vil vindkraft-parker i Sverige ved oppstart ha en urimelig økonomisk fordel sammenliknet med vindkraftparker i Norge. Det svenske elcertmarkedet ble startet med en åpningsbalanse på vel 6 TWh/år gammel produksjon som i stor grad har mottatt investeringsstøtte tidligere. Denne produksjonen som nå har oppnådd attraktive økonomiske betingelser vil få en betydelig og fordelaktig rolle i det felles norsk svenske elsertifikatmarkedet.

Fordi verken støttenivå eller forutsigbarhet i norske ordninger har lagt forholdene til rette for utvikling av vindkraft i noe omfang, har den senere tids utvikling av vindkraftprosjekter hovedsakelig bygget på internasjonale sertifikathandelsavtaler. Disse har blitt supplert med et begrenset investeringsstilskudd fra Enova. Vi mener at slike anlegg bør ha valgfrihet i forhold til å eksportere miljøverdien av produksjonen eller delta i elsertifikatmarkedet. Bare dersom sertifikater fra slike anlegg selges i elsertifikatmarkedet, og således finansieres av Norge eller Sverige, vil det være rimelig at Norge eller Sverige beholder retten til å avregne produksjonen mot det mål man skal forplikte seg til etter Fornybardirektivet.

Statkraft mener med dette som utgangspunkt at eksisterende norsk vindkraftproduksjon og produksjon fra anlegg under utbygging bør ha valgfrihet til å inngå i det framtidige sertifikatmarkedet, uten nærmere betingelser knyttet til innvilget investeringsstøtte. En slik løsning vil også kunne styrke likviditeten i sertifikatmarkedet.

Ordningen med refusjon av halv elavgift som ble lagt til grunn ved investeringsbeslutning i flere gamle anlegg er tatt bort av myndighetene. Som det framgår av argumentasjonen ovenfor, er det vår vurdering

⁴ Kilde for støttesatser: SOU 2001:77 og Elcert proposisjonen 2002 03/40. Alle verdier i svenske kroner.

at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å hevde at etablerte vindkraftanlegg vil bli overkompensert dvs. motta urimelig økonomisk fordel ved å bli innlemmet i sertifikatmarkedet.

Når det gjelder investeringsstøtte som ytes til anlegg som ennå ikke er besluttet utbygd og som omfattes av Enovas overgangsordning, er vi inneforstått med at det som betingelse for deltakelse i sertifikatmarkedet vil bli innført krav om tilbakebetaling av investeringsstøtten. I dette tilfellet vil aktørene stå overfor kjente forutsetninger på tidspunktet for tildeling av støtte og før endelig investeringsbeslutning fattes.

B. Sertifikater til nedleggingstruede kraftverk.

Statkraft ser det som positivt og viktig at opprusting og utvidelser av kraftanlegg tas med i sertifikatmarkedet ved at det gis rett til sertifikater for økningen i produksjonen. Statkraft håper å kunne gi nærmere synspunkter i forbindelse med forskriftsarbeidet til denne bestemmelsen.

Det er vanskelig å skille entydig mellom opprusting/utvidelser av kraftanlegg mot andre omfattende investeringer som må foretas av hensyn til elde, sikkerhet, miljøhensyn eller andre forhold. Vi mener at slike tiltak skal gi rett til sertifikater på samme måte som i Sverige. Sertifikatinntekt kan føre til at anlegg som ellers ville blitt tatt ut av drift vil kunne produsere videre etter at det er foretatt nødvendige investeringer. Dette er ikke omtalt i utkastet til elsertifikatlov.

Den svenske Elcertifikatloven behandler spørsmålet om reinvesteringer og alvorlige konsekvenser av myndighetskrav i kap. 2 § 3. Her heter det:

Kap 2. 3 § Tillsynsmyndigheten får i det enskilda fallet medge innehavaren av en produktionsanläggning, där el produceras med användande av vattenkraft och som inte omfattas av bestämmelsen i 2 §, rätt att bli tilldelad elcertifikat om

1. ett myndighetsbeslut, eller föreskrifter i annan lag eller förordning, ställer nya krav på hur verksamheten skall bedrivas eller hur anläggningen skall vara utformad och detta innebär att verksamhetens ekonomiska förutsättningar ändras på ett sådant ingripande sätt att en långsiktigt lönsam produktion inte kan ske om innehavaren inte tilldelas elcertifikat, eller

2. innehavaren i annat fall än som avses i 1 avser att göra omfattande ombyggnader eller andra stora investeringar i anläggningen och dessa är så kostsamma att en långsiktigt lönsam produktion inte kan ske om innehavaren inte tilldelas elcertifikat.

Rätt till tilldelning av elcertifikat enligt första stycket 2 har endast innehavare av en anläggning som har en installerad effekt om högst 15 megawatt. Ansökan om medgivande enligt denna paragraf skall ske samtidig med ansökan om godkännande av anläggningen enligt 5 §.

Rett til sertifikater vil i disse tilfeller avgjøres ved individuell behandling av tilsynsmyndigheten. I et felles elsertifikatmarked er det viktig at norske produsenter har tilsvarende rettigheter. Det er vår oppfatning at effektbegrensingen på 15 MW som finnes i den svenske bestemmelsen, verken er vel begrunnet eller ønskelig i et felles norsk/svensk sertifikatmarked. Det synes ikke å være grunnlag for å forskjellsbehandle reinvesteringer eller endringer i anlegg over 15 MW som er ulønnsomme uten sertifikater i forhold til nye utbygginger over 15 MW som har rett til sertifikater etter loven.

I andre internasjonale sertifikatmarkeder som det britiske, det australske og det italienske, er det innført mindre krevende og mer sjablonmessige kriterier for når investeringer fører til at en kraftstasjon betraktes som et nytt anlegg med rett til sertifikater for hele produksjonen.

Kriteriene bør være forutsigbare og etterprøvbare i de tilfeller rett til sertifikater skal avgjøres ved en skjønnsmessig vurdering av tilsynsmyndighet. Det er ønskelig å redusere risikoen forbundet med at prosjekter kan måtte underkastes en langvarig og kostnadskreven konsesjonsbehandlingsprosess uten forutsigbarhet med hensyn til behandlingen av den etterfølgende søknad om rett til elsertifikater.

Statkraft vil ellers peke på at utvidelser eller endringer av kraftanlegg vil kunne begrunnes av, utløse eller falle sammen med miljøbegrunnede reguleringer. Volumeffekten av produksjonsøkende tiltak vil kunne maskeres av produksjonsreduksjoner som følger av miljøreguleringer. I den utstrekning retten til sertifikater henføres til netto produksjonsøkning, vil en kunne oppleve at mange tiltak som er fornuftig både av miljømessige og økonomiske årsaker vil bli ulønnsomme og forbli urealiserte. Statkraft anser det

derfor som ønskelig at sertifikatrettigheter beregnes med utgangspunkt i brutto produksjonsøkning uten korreksjon for virkninger av økte miljøkrav. Dette kan i praksis gjennomføres ved fastsettelsen av den "baseline" som nytt produksjonsnivå og sertifikatrettigheter skal måles mot.

C. Energigjenvinning som kvalifiserende teknologi

I NVEs rapport og i Stortingsmelding nr. 47 har det blitt reist spørsmål om elektrisitet fra energigjenvinning skal kvalifisere for elsertifikater. I lovforslaget går departementet inn for at energigjenvinning ikke tas med. Statkraft støtter dette standpunktet.

Økning i energieffektiviteten i utnyttelse av elektrisk kraft eksempelvis ved utnyttelse av restvarme er tradisjonelt en del av virkeområdet for enøk-tiltak. Energigjenvinning vurderes i denne sammenheng som et tiltak som reduserer aktørens kraftforbruk. I et samlet energipolitisk perspektiv er det fornuftig å legge til rette for at miljøvennlige energitiltak realiseres i forhold til deres kostnadseffektivitet. Det er positivt at energigjenvinning kan realiseres når dette er konkurransedyktig i forhold til andre energieffektivitetstiltak eller fornybar energiproduksjon. Ved energifondet som forvaltes av Enova, er det etablert en finansieringsmekanisme som skal ivareta satsingen på energieffektivisering og fornybar varmeproduksjon etter kostnadseffektive kriterier.

Produksjon av kraft fra restvarme defineres normalt ikke som en fornybar energiprosess i de tilfeller restvarmen har sin opprinnelse i forbruk av elektrisitet fra nettet. Slik kraftproduksjon, selv om den skulle basere seg på fornybar kraft, defineres ikke som fornybar etter gjeldende internasjonale normer (jfr. EU direktiv) og heller ikke etter reglene i det svenske elcertmarkedet. Introduksjon av energigjenvinning vil også berøre spørsmålet om dobbeltregning i den forstand at en del fornybar kraft som leveres i markedet allerede vil ha mottatt sertifikatstøtte i et felles norsk svensk sertifikatmarked eller kan ha blitt solgt til merverdi i andre markeder. Utelatelse fra elsertifikatmarkedet vil imidlertid ikke omfatte energigjenvinning fra prosesser med direkte anvendelse av fornybart brensel (biobrensel) i den utstrekning det produseres elektrisk kraft i gjenvinningsprosessen.

Tildelingsperiode for sertifikater

Det er Statkrafts oppfatning at sertifikattildeling som samsvarer med levetiden for ordningen (20 år) gir større forutsigbarhet, lavere risiko og er enklere å utforme enn forslaget på 10 år.

Lovforslaget innebærer at produksjonsanlegg skal ha rett til sertifikater i 10 år. Kvoteplikten må derfor trappes ned når produksjonsmålet ved ordningen er oppnådd. Tidsbegrensningen betyr videre at kvotepliktsnivået i første omgang neppe kan fastsettes for mer enn de første 10 årene av ordningen. Dette rammer forutsigbarheten ved systemet. Det er Statkrafts oppfatning at sertifikattildeling som samsvarer med levetiden for ordningen (20 år) gir større forutsigbarhet, lavere risiko og er enklere å utforme.

De fleste internasjonale sertifikatmarkeder begrenser ikke tildelingsperioden, men retten til sertifikater reguleres av levetiden på ordningen. I et system med en kortvarig sertifikatperiode (eks 10 år) må investorer sikre seg en betydelig del av inntjeningen i løpet av denne perioden. Ved den tildelingsperioden som departementet og NVE legger opp til kreves det derfor en høyere pris for å utløse investeringer i begynnelsen av ordningen, men i teorien blir prisen mer stabil inntil opptrappingen av kvoteplikten opphører.

I systemer uten tidsbegrensning, vil anlegg som bygges i en tidlig fase av ordningen motta sertifikatinntekt i en lengre periode enn anlegg som bygges i slutten av kvotepliktsperioden. Dette innebærer isolert sett at nødvendig sertifikatpris for å utløse investeringer blir noe lavere i begynnelsen av kvotepliktsperioden enn mot slutten av opptrappingsfasen.

En kortvarig tildelingsperiode vil virke i favør av teknologier med relativt kort nedbetalingstid og i disfavør av langsiktige investeringer som vannkraft med lang avskrivningsperiode. Dette er et aspekt ved løsningen som ikke er diskutert i lovforslaget og som isolert sett kan tilsi at en lengre tildelingsperiode vil være ønskelig for å sikre teknologinøytrale rammevilkår.

Det vises i denne sammenheng til vurderingene i STEMs rapport om "Konsekvenserna av utvidad elsertifikatmarkand". Svensk lov har ingen tidsbegrensning på rett til sertifikater og avvik fra svensk modell på dette punktet vil virke i disfavør av Norge.

Departementets begrunnelse for en ti års begrensning er uklar. Investors risikobetraktninger trekker ikke nødvendigvis i retning av kort tildelingsperiode slik det hevdes. I den grad man kun blir kjent med kvotenivået i ti år og dersom prinsippene for nedtrapping av kvoteplikten deretter er uklare, oppstår et usikkerhetsmoment som kan påvirke investeringsatferden negativt.

Departementet har i sitt høringsnotat gått nøye inn på hvordan kvoteplikten tenkes nedtrappet fra 2016. Nedtrappingsprinsippet som beskrives forutsetter at sertifikater blir utstedt i fullt samsvar med opptrappingen av kvoteplikten. Etter all sannsynlighet vil den faktiske investeringsutviklingen og dermed tilbudet av sertifikater finne sitt eget forløp og dette vil kun tilfeldigvis føre til at det blir balanse mellom tilbud av sertifikater og kvotepliktsnivået hvert år. Ved etterslep i investeringer i forhold til kvoteplikten, vil en slik symmetrisk nedtrapping av kvoteplikten føre til at det oppstår overskudd på sertifikater i deler av nedtrappingsperioden. Slike ubalanser kan slå ut i begge retninger, men felles er at faren for ubalanser og usikkerhet om prinsipper for fastsettelse av langsiktig kvoteplikt vil kunne medføre høye risikopremier i prising av lange avtaler og i investeringskalkyler. Metoden for nedtrapping av kvoteplikten må derfor ta hensyn til utviklingen i det faktiske tilbudet av sertifikater.

Departementet har i forslaget til § 16 inkludert en viktig forutsetning om at kvoteplikten i perioden etter 2015 skal dimensjoneres for å opprettholde etterspørsel etter sertifikater fra anlegg som er etablert før 2016. Dette gir en viss risikoavlastning. Statkraft vil imidlertid oppfordre til at det allerede ved ordningens oppstart kunngjøres hvilke beregningsregler som vil bli anvendt og på hvilke tidspunkter kvoteplikten skal fastsettes. Det er for øvrig nødvendig med en harmonisering av reglene for sertifikattildeling mellom Sverige og Norge.

Kvotepliktig kraftforbruk

En fordelingsnøytral ordning tilsier at flest mulig forbrukere belastes med kvoteplikt. Et alternativ kan være å velge en avgrensning som følger svenske definisjoner.

Olje- og energidepartementet har foreslått to alternative løsninger for kvotepliktige forbrukskategorier. Som departementet beskriver det, innebærer de to alternativene vesentlig ulik belastning på alminnelig forbruk. I løsningen der alt industriforbruk er unntatt kvoteplikt, vil kostnadene ved ordningen på alminnelig forbruk nesten dobles i forhold til om alt forbruk er inkludert. En slik fordelingsløsning vil kunne påvirke hvor høyt ambisjonsnivå en kan velge for ordningen. En tredje og nærliggende løsning som imidlertid ikke omtales er å følge de svenske definisjonene på kvotepliktig forbruk. Dette ville medføre et kvotepliktig forbruk på om lag 80 TWh⁵.

Kraftforbruket i Norge forventes å fortsette å vokse i årene framover. Hensynet til den generelle kraftbalansen tiliser at det investeres i ny produksjonskapasitet. Riktig fordeling av kostnadene ved dette berører fordelingspolitiske spørsmål. Aktører som unntas kvoteplikt oppnår tilleggsfordeler ved antatt lavere engrospriser for kraft.

Ambisjonsnivå

Norsk ambisjonsnivå må fastsettes i lys av at ordningen må bli politisk bærekraftig for å kunne sikre aktørene langsiktige og stabile rammevilkår. For å oppnå dette må summen av rammevilkår herunder ikke minst ambisjonsnivå, utformes på en slik måte at ordningen oppfattes som balansert av både produsenter, forbrukere, myndigheter og politisk miljø i både Sverige og Norge.

Olje- og energidepartementet opplyser at ambisjonsnivået for ordningen vil bli kunngjort i samband med fremleggelse av lovforslaget for Stortinget. Høringsdokumentene inneholder få vurderinger knyttet til fastsettelse av ambisjonsnivået og størrelsen på dette. Statkraft vil derfor i denne sammenheng begrense sin uttalelse til generelle hensyn av betydning for fastsettelse av nivået.

Statkraft har merket seg NVEs rapport om grønne sertifikater og STEMs vurdering av et utvidet sertifikatmarked mellom Norge og Sverige. I begge disse rapporter framkommer viktige føringer for fastsettelse av et rimelig norsk ambisjonsnivå.

I rapporten til NVE framgår det at kvoteplikten bør settes relativt høyt, men på et realistisk nivå for å sikre at ordningen blir attraktiv og fører til at flere teknologier blir konkurransedyktige. NVE anslår at 5 TWh/år

⁵ Kilde: "Konsekvenserna av en utvidad elcertifikatmarknad". Statens energimyndighet 2004.

vil kunne realiseres innen 2016 uten særskilte virkemidler. NVE antar at det vil være mulig å realisere en samlet kvoteplikt på 20 TWh innen 2016, men anser 10 TWh som et minimum om ordningen skal innføres.

I rapporten om "Konsekvenserna av en utvidad elcertifikatmarknad" fra STEM er det gjort beregninger av rimelige ambisjonsnivåer i et felles norsk svensk sertifikatmarked. STEMs bedømming er at det norske ambisjonsnivået i 2015, gitt et svensk mål på 21 TWh, ikke bør være lavere enn 12 TWh og ikke høyere enn 21 TWh.

Elsertifikatmarkedet vil utløse effektivitetsgevinster dersom forutsetninger for effektive markeder oppfylles, herunder omsetningsvolumer som gir tilstrekkelig likviditet i handelen. Virkemiddelmodellen er kjennetegnet ved relativt høye kostnader til forberedelser, oppstart, drift og transaksjoner. Dette fordrer isolert sett et ambisjonsnivå av et visst omfang.

Statkraft vil også peke på hensyn som kan innebære begrensninger i ambisjonsnivået. Nivået bør fastsettes under hensyn til å opprettholde insentiver for annen energiproduksjon og målet om en diversifisert energiforsyningsstruktur. Ambisjonsnivået og progresjonen i kvoteplikten må også ta hensyn til administrative og politiske begrensninger i konsesjonsbehandling, nettutvikling mv. Slike begrensninger vil kunne føre til at produksjonsutviklingen ikke holder tritt med kvoteplikten og fører til "lekkasjer" i form av overtredelsesgebyrer.

Norsk ambisjonsnivå må fastsettes i lys av at ordningen må bli politisk bærekraftig for å kunne sikre aktørene langsiktige og stabile rammevilkår. For å oppnå dette må summen av rammevilkår herunder ikke minst ambisjonsnivå, utformes på en slik måte at ordningen oppfattes som balansert av både produsenter, forbrukere, myndigheter og politisk miljø i både Sverige og Norge.

Kvoteplikt som relative eller absolutte størrelser

Statkraft støtter forslaget om fastsettelse av kvoteplikt i absolutte tall framfor den svenske løsningen med relative mål som gir mindre grad av forutsigbarhet for markedsaktørene.

Vi gir vår tilslutning til forslaget om å utforme årlige kvotepliktsnivåer i absolutte størrelser (GWh) framfor relative størrelser (% av forbruk) slik som i det svenske markedet. Denne løsningen gir større grad av forutsigbarhet for aktører som skal fatte beslutninger om investeringer eller inngå langsiktige sertifikatavtaler.

Vi er kjent med at det i utredningen fra Statens Energimyndighet om felles sertifikatmarked med Norge er foretatt en sammenligning mellom det norske forslaget og den prosentvise kvoteplikten i Sverige. Statkraft stiller seg tvilende til flere av de betraktningene som kommer til uttrykk i denne sammenligningen.

Langsiktige risikobetraktninger vil påvirke lange avtaler og investeringsvilje. Ulik veksttakt i kvotepliktig forbruk kan føre til betydelige avvik i kvotepliktsgrunnlaget etter en periode på 10 år eller mer. Årlige variasjoner i etterspørselen som følge av variasjoner i klima og konjunkturer kommer i tillegg til dette. Vi mener at alle parter som opptre langsiktig i sertifikatmarkedet vil være tjent med kvotepliktsnivåer i absolutte tall. Det er rett at den kortsiktige tilpasningen til kvoteplikten vil skje under noe større usikkerhet for etterspørselssiden, men dette vil være avhengig av hvordan myndighetene implementerer ordningen, dvs. regler og tidspunkt for omregning til relativ kvoteplikt. Siden målet om et investeringsvennlig klima er en av de største utfordringene ved utforming av rammebetingelser for sertifikatmarkedet og en absolutt forutsetning for å lykkes med ordningen, er det vår oppfatning at hensynet til dette bør veie tyngre enn hensynet til kortsiktig usikkerhet på etterspørselssiden.

Ordningen med absolutt kvoteplikt betyr at den samlede etterspørselen etter sertifikater per år alltid er kjent. Vi kan ikke se at absolutt kvotepliktsnivå entydig gir høyere prisvolatilitet på sertifikater enn relativ kvoteplikt. Riktignok vil absolutt kvoteplikt innebære en uelastisk etterspørsel etter sertifikater. På den annen side vil ordningen med relativ kvoteplikt medføre at etterspørselen etter sertifikater kan variere en del fordi det samlede kraftforbruket vil variere fra år til år. Ved slike markedsbalanse-betraktninger er det imidlertid viktig å ta hensyn til at adgangen til å spare sertifikater og den foreslåtte ordningen med tre års "kredittid" på oppfyllelse av kvoteplikt nettopp har som formål å moderere virkninger av svingninger i tilbud og etterspørsel. En vil uansett ha variasjon i årlig produksjon fra vind- og vannkraft som bidrar til prisvolatilitet.

Overtredelsesgebyr

Variabelt overtredelsesgebyr gir mindre grad av forutsigbarhet og mindre forbrukerbeskyttelse og bør erstattes av en fast sats evt. ledsages av maksimalsats.

Olje- og energidepartementet foreslår i § 19 at det innføres et overtredelsesgebyr som skal betales for underdekning av sertifikater i forhold til kvoteplikt. Bestemmelser om gebyrets beregning mv henvises til forskrifter. I høringsnotatet framgår det at gebyret skal beregnes som en funksjon av gjennomsnittlig elsertifikatpris i det enkelte år. Løsningen er valgt for å unngå at gebyret fungerer som et pristak for elsertifikatene!

Egenskaper ved elsertifikatsystemet gjør at sertifikatprisene kan bli meget volatile. Ved knapphet kan prisnivået bli meget høyt. Fra investors ståsted er det ønskelig med stabile og enkle rammebetingelser som gir tiltro til markedet fra alle berørte parter. Ekstremt høye priser kan føre til høye kvotepliktskostnader som kan diskreditere markedsmekanismen og utsette ordningen for politisk risiko. Svært høye sertifikatpriser er verken nødvendig eller ønskelig for å skape en stabil og investeringsvennlig ordning. Vi ser derfor fordeler med at det settes en øvre gebyrsats på et relativt høyt nivå. En slik gebyrsats vil samtidig fungere som et pristak i markedet.

Vi er kjent med at Statens Energimyndighet (STEM) har gjennomført en evaluering av sanksjonsmekanismen i det svenske markedet som konkluderer med at ordningen med en variabel sanksjonspris fra 2005 er den totalt sett beste. I premissene for STEMs analyse legges det vesentlig vekt på en hypotese at en fast sanksjonsavgift virker retningsgivende for prisleiet i sertifikatmarkedet. Opphavet til disse vurderingene er observasjoner av prisene i første kvoteperiode og det faktum at flere aktører valgte å betale sanksjonsavgift framfor å kjøpe/deponere sertifikater.

Etter vår oppfatning er det vanskelig å finne empiri for en generell sterk kopling mellom sertifikatpriser og sanksjonsavgift slik svenske myndigheter hevder. Det er først og fremst fundamentale forhold på tilbuds- og etterspørselsiden som vil virke prisbestemmende i velfungerende markeder. Forløpet i Sverige er etter vårt skjønn preget av den spesielle markedssituasjonen som man har kunnet observere i løpet av markedets første år. Vi vil tro at andre forhold i Sverige, herunder kvoteplikts-avgiftens høyere sats i 2004, langsiktige markedsbalansetraktninger, usikkerhet om fradragsrett og asymmetrisk informasjon og kunnskap i startfasen er forhold som har hatt vel så stor innflytelse på prisleiet. Observasjoner fra inneværende kvoteperiode viser at markedsprisen så langt ligger vesentlig lavere enn effektiv sanksjonsavgift. Vi vil imidlertid generelt advare mot å legge stor vekt på så tidlige observasjoner i et nytt og umodent marked.

I sertifikatmarkeder som konstrueres fundamentalt "korte" dvs. der kvotekravet er satt offensivt med underskudd på sertifikater som resultat, eller i en situasjon der etterslep i investeringsvirksomheten fører til sertifikatunderskudd i forhold til kvoteplikten, vil sanksjonsprisen virke prisstyrende. Dette er imidlertid hensikten fordi sanksjonsprisen i slike tilfeller har som formål å begrense kraftig prisstigning og urimelig høye kostnader for forbruker som ellers lett ville blitt resultatet.

NVE foretok i sin rapport 11:2004 "Grønne sertifikater" også en vurdering av alternative sanksjonsprismekanismer. NVE diskuterer både fast sanksjonsavgift og flytende avgift med pristak. NVE hevder at markedsbalansen vil ha betydning for prisleiet i markedet med mindre det ikke utøves markedsmakt. Dersom tilbudet av sertifikater er mindre enn etterspørselen vil prisen tendere mot sanksjonsavgiften.

NVE konkluderte:

"En variabel kvotepris vil kunne føre til høye kostnader for de kvotepliktige dersom etterspørselen er større enn tilbudet av sertifikater, eller det utøves markedsmakt. Videre vil en slik avgift gi lite forutsigbarhet."

NVE understrekte også betydningen av at referanseprisen som benyttes til beregning av en eventuell fleksibel avgift bør speile markedsprisen på en representativ måte. NVE konkluderte videre at en variabel sanksjonsavgift med pristak vil virke forbrukerbeskyttende og gi større grad av forutsigbarhet.

Det kan synes som en fast sanksjonsavgift eller en fast beregningsregel vil passe bedre sammen med mekanismer som banking/borrowing. En variabel kvotepliktsavgift kan lettere utsettes for manipulasjon. En enkel og stabil mekanisme synes bedre egnet til å unngå dette. Den variable sanksjonsavgiften slik den skal implementeres i Sverige fra 2005 er for øvrig en hittil uprøvd løsning.

Faste gebyrsatser er enklere å forholde seg til og har større grad av forutsigbarhet både for produsenter og forbrukere i forhold til variable løsninger. Det vil kunne oppstå ytterligere usikkerhet rundt en variabel avgift fordi det kan reises spørsmål om i hvilken grad de offisielle prisdata i dagens marked gir uttrykk for reelle omsetningspriser i markedet.

Med dette som utgangspunkt ser vi fordeler med en fast sanksjonsavgift som ligger på et nivå som balanserer den straffende og den beskyttende funksjonen. Dersom man likevel skulle velge variabel avgift, vil vi anbefale at denne ledsages av et pristak. De kvotepliktige skal ha et insentiv til å etterspørre sertifikater framfor å betale gebyret. Gebyrsatsen må samtidig legges høyere enn marginalkostnaden (minus forventet kraftpris) for de investeringsvolumer man ønsker skal utløses. Det er viktig å la markedet få et spillerom slik at det er et insentiv til å handle i markedet. Moderate gebyrsatser hemmer likviditeten i markedet.

Vi tror ikke ulike gebyrordninger mellom Sverige og Norge i seg selv gir opphav til ulike prisnivåer på sertifikater i Norge og Sverige. Det er vanlig i markeder at forskjellige kundegrupper har ulik betalingsvilje/avsavnsverdier. I de fleste markeder vil også transaksjoner gjøres opp med ulike priser avhengig av volum, kontraktstype, motpart og varighet. Teknisk sett kan man derfor velge ulike ordninger i Norge og Sverige. Vi er likevel av den oppfatning at en harmonisert ordning vil være å foretrekke. Ulike gebyrsatser vil kunne få betydelige konsekvenser for handelsflyten og utnyttelsen av gebyrordningen i de to land.

Gebyrinntektenes anvendelse

Eventuelle gebyrinntekter bør resirkuleres til anvendelse for å støtte sertifikatmarkedets formål.

I Sverige er det utskrevet sanksjonsavgifter på 165 millioner for 2003. I Sverige tilfaller sanksjonsavgiften statskassen. Statens Energimyndighet anser dette som en lekkasje fra elsertifikatmarkedet og har i sin utredning beskrevet og diskutert flere alternative anvendelser som innebærer at avgiften benyttes innenfor rammen av sertifikatmarkedet. Statens Energimyndighet konkluderer imidlertid ikke. Et forslag om å innføre en tre års "kreditt" på innfrielse av kvoteplikten kombinert med fleksibel sanksjonsavgift vil bety at omfanget av sanksjonsbetalinger blir meget liten.

Formålet med sertifikatmarkedet er å gi insentiver til utvikling av ny produksjon og ikke å være en ny inntektskilde for staten. Statkraft er enig i at en "kredittperiode" for kvoteplikten på linje med hva som er foreslått i Sverige vil kunne redusere bruken av gebyrer. Statkraft ønsker imidlertid at eventuelt innbetalte gebyrer bør anvendes for å styrke sertifikatmarkedets formål. Dette kan best oppnås ved å styrke insentivene til å oppfylle kvoteplikten eller ved å stimulere aktører til å investere i ny kapasitet.

Elsertifikatens rettslige status

Ulik rettslig status på elsertifikater må ikke føre til konkurransevridninger mellom Sverige og Norge.

I Sverige er elsertifikater definert som finansielle instrumenter. Olje- og energidepartementet finner at elsertifikater ikke oppfyller kriterier for finansielle instrumenter etter norsk lovgivning. Konsekvensen av dette er ikke avgjørende med unntak av at omsetning av sertifikater kan bli ulikt behandlet i forhold til bestemmelsene om merverdiavgift. Det er viktig at merverdiavgiftsspørsmål løses slik at det ikke fører til uheldige markedsforstyrrelser. (jfr. avsnitt om skatt og avgift under)

Prisdata og straff

Ved håndheving av bestemmelser om straff for misvisende prisinformasjon er det særdeles viktig at tilsynsmyndigheten har forståelse for begrensningene i den prisrapportering som er foreslått.

I likhet med bestemmelsene i Sverige, foreslår departementet krav til rapportering av omsetningspriser for å skape høyere pristransparens i sertifikatmarkedet. Etter vår oppfatning vil prisdata normalt bli kjent i markeder etter hvert som omsetningen og markeds plassene utvikles. Behovene vil derfor være størst i en tidlig fase av utviklingen før markedet blir organisert med likvide markeds plasser mv. Dersom prisdata er nødvendig for beregning av gebyrsatser mv, vil det imidlertid oppstå et permanent behov for troverdig markedsinformasjon.

Det er generelt krevende å danne seg et representativt bilde av prisforholdene for alle typer transaksjoner i markeder. Likvide spotmarkeder gir kun uttrykk for prisbildet i en del av markedet. I de fleste markeder vil transaksjoner gjøres opp med ulike priser avhengig av volum, kontraktstype, motpart og varighet. Det må forventes utvikling av derivatmarkeder der finansielle avtaler blir benyttet til prissikring av transaksjoner med fysisk underliggende.

Det er derfor viktig å erkjenne begrensningene ved den type prisrapportering som pålegges aktørene i elsertifikatmarkedet. Prisinformasjon fra dette systemet vil kunne avvike fra markedspriser på markedsplassene fordi det ofte vil være en tidsdifferanse mellom inngåelse av handler og registrering av overføring av sertifikatene. Transaksjonsprisene som rapporteres vil heller ikke nødvendigvis gi et rett bilde av reelle transaksjonspriser fordi de involverte parter kan inngå prissikringsavtaler med tredjeparter osv.

Dersom prisrapporteringen misrepresenterer markedet og deretter benyttes til beregning av gebyrsatser, vil aktørenes markedsagring kompliseres. Systemet blir mindre transparent og kan lettere eksponeres mot spill. Ved håndheving av bestemmelser om straff for misvisende prisinformasjon er det særdeles viktig at tilsynsmyndigheten har forståelse for begrensningene i den rapporteringen som er foreslått.

Elsertifikater og skatte- og avgiftsrettslige problemstillinger

For at ordningen med elsertifikater skal virke etter hensikten og bidra til økt produksjon fra fornybare energikilder, må sertifikatinntektene i vannkraftproduksjon beskattes på lik linje med sertifikatinntekter fra andre fornybare energikilder.

A. Skattemessige problemstillinger

Vi påpeker i denne høringsuttalelsen at vi anser teknologinøytralitet som en sentral rammebetingelse for sertifikatmarkedet og som en viktig betingelse for den effektivitet en søker å oppnå ved ordningen. Dette gjelder også de skatterettslige sidene av sertifikatmarkedet.

Det er kun norsk vannkraft som er underlagt en særskatt som grunnrenteskatt av de fornybare produksjonsteknologier som kan tildeles elsertifikater. Av nøytralitetshensyn er det viktig at sertifikatinntekter holdes utenfor grunnrentebeskatningen; dersom ny vannkraft skulle belastes med grunnrenteskatt kan det føre til at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter ikke blir realisert, og at rangeringen av fornybare prosjekter ikke er den samme før og etter skatt.

For å sikre at den fornybare produksjonen bygges ut på en samfunnsmessig rasjonell måte, det vil si at de billigste prosjektene realiseres først er det viktig at beskatningen av elsertifikatene virker nøytralt på investeringsincentivene, både mellom produksjonsteknologier og mellom land.

Dersom ordningen med elsertifikater skal virke etter hensikten og bidra til økt produksjon fra fornybare energikilder, må derfor sertifikatinntektene i vannkraftproduksjon beskattes på lik linje med sertifikatinntekter på andre fornybare energikilder. Det innebærer at sertifikatinntekter hos vannkraftprodusenter bare kan gjøres til gjenstand for alminnelig inntektsskatt for at ordningen skal være nøytral og gi like stimuli til all fornybar energi. I motsatt tilfelle vil ny vannkraftproduksjon diskrimineres i forhold til andre teknologier i Norge og sertifikatberettiget produksjon i Sverige.

B. Merverdiavgift

Etter merverdiavgiftsloven skal det betales merverdiavgift ved omsetning av varer og tjenester, jf lovens § 13. Unntak er gjort i merverdiavgiftsloven § 5 b nr 4 bokstav e hvor omsetning av "*finansielle instrumenter og lignende*" er unntatt avgiftsplikt. Dette unntaket vil antageligvis omfatte elsertifikater slik at det ikke skal beregnes merverdiavgift ved omsetning av slike. Så vidt vi kjenner til er tilsvarende løsning lagt til grunn i Sverige. For å få et fungerende felles norsk-svensk marked for elsertifikatene er det viktig at det legges til grunn lik merverdiavgiftsbehandling ved omsetning av sertifikatene, da ulik behandling kan forstyrre markedet og medføre konkurransevridning.

Avgiftsplikt for omsetning av sertifikatene vil være uheldig da anskaffelse knyttet til ren spekulasjonshandel ikke vil gi fradragsrett for denne merverdiavgiften. Dette ville medført ekstra kostnadsbelastning for dette leddet, noe som igjen kan svekke muligheten for utvikling av markedet. Unntaket for merverdiavgift bør presiseres i lovforarbeidene.

Når det gjelder fradragsrett for inngående merverdiavgift på kostnader knyttet til virksomheten generelt, skjer denne ut fra en vurdering av selskapets omsetning innenfor og utenfor avgiftsområdet. Når sertifikatene ikke skal omfattes av avgiftsplikt, oppstår spørsmålet om kjøp og salg av elsertifikater er en særskilt virksomhet eller en integrert del av den øvrige avgiftspliktige virksomheten for en kraftprodusent eller et omsetningsselskap. Etter vår vurdering har omsetningen av elsertifikater en umiddelbar og direkte tilknytning til den avgiftspliktige virksomheten. Produsent og omsetningsselskapene må derfor ha fradragsrett for all inngående avgift knyttet til virksomheten. Dette bør presiseres i lovforarbeidene.

Med vennlig hilsen

for Statkraft AS

Ingelise Arntsen

Konserndirektør